

ИСПИТ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1

24. август 2014.

Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Употреба калкулатора није дозвољена. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ	УСМЕНА ПРОВЕРА		
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име							Да		
П1	П2	П3	/								УКУПНО ИСПИТ		
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ				УКУПНО ПОЕНА	КОНАЧНА ОЦЕНА		
1	2	3	4	5	6	Укупно		1	2		Укупно		

ПИТАЊА

1. Веома дугачка проводна жица полупречника a налази се у вакууму на висини h ($h \gg a$) изнад проводне равни. Потенцијал жице у односу на раван је V . Одредити израз за **вектор** подужне електричне силе која делује на жицу. Нацртати слику и означити потребне референтне смерове.

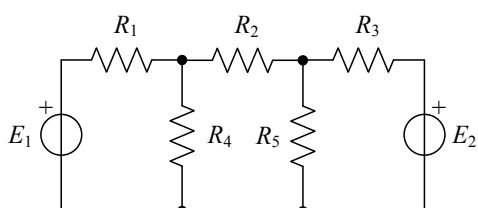
2. Изразити флукс вектора (а) **D** и (б) **E** кроз затворену површ S у електростатичком пољу у нехомогеном диелектрику преко слободних и везаних наелектрисања. (в) Скицирати површ и означити потребне величине и референтне смерове.

(а)	(б)	(в)
-----	-----	-----

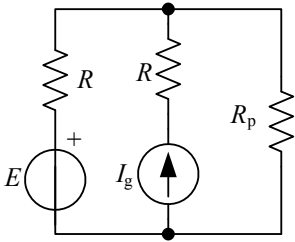
3. У хомогеном цилиндричном проводнику, површине попречног пресека $S = 1 \text{ mm}^2$, дужине $l = 0,5 \text{ m}$ и специфичне проводности $\sigma = 50 \text{ MS/m}$, постоји стална аксијална струја јачине $I = 2 \text{ A}$ и нема побудног поља. У односу на референтни смер струје, израчунати алгебарске интензитете (а) вектора густине струје и (б) вектора јачине електричног поља у проводнику, као и (в) напон између крајева проводника, за референтни смер усклађен са референтним смером струје, (г) отпорност проводника и (д) снагу Цулових губитака у проводнику.

(а)	(б)	(в)	(г)	(д)
-----	-----	-----	-----	-----

4. У колу приказаном на слици је $E_1 = E_2 = 6 \text{ V}$, $R_1 = R_2 = R_3 = 1 \text{ k}\Omega$ и $R_4 = R_5 = 5 \text{ k}\Omega$. Израчунати снагу идеалног напонског генератора E_1 .

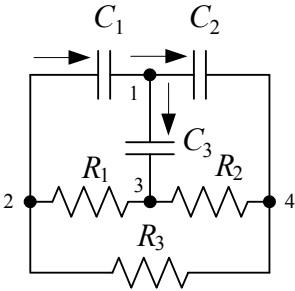

5. У колу сталне струје приказаном на слици је $E = 5\text{ V}$, $I_g = 3\text{ mA}$ и $R = 1\text{ k}\Omega$. (а) Израчунати отпорност пријемника, R_p , тако да снага коју он прима буде максимална. (б) Израчунати ту максималну снагу.

(а)
(б)

6. Три оптерећена кондензатора једнаких капацитивности $C_1 = C_2 = C_3 = 10\text{ pF}$ везана су у коло са отпорницима, као што је приказано на слици, и успостављено је стационарно стање. Оптерећености сва три кондензатора, пре везивања у коло, једнаке су и, према референтним смеровима на слици, износе $Q_0 = 45\text{ pC}$. Израчунати напоне сва три кондензатора у колу у стационарном стању.

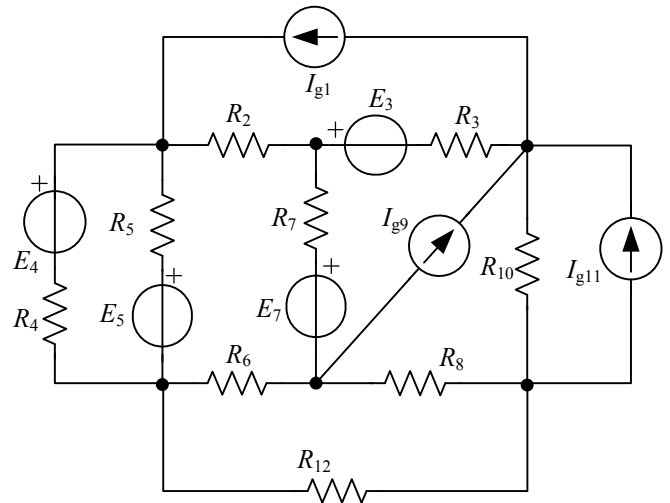

$U_{12} =$
$U_{13} =$
$U_{14} =$

ЗАДАЦИ

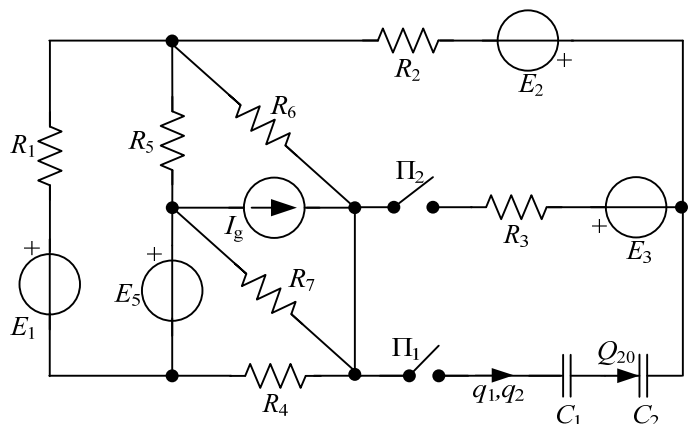
1. (Задатак се ради полазећи од **прве** стране вежбанке.)

За коло сталне струје са слике познато је $E_3 = 20\text{ V}$, $E_4 = 120\text{ V}$, $E_5 = 150\text{ V}$, $E_7 = 60\text{ V}$, $I_{g1} = 2\text{ A}$, $I_{g9} = 0,5\text{ A}$, $R_3 = 20\ \Omega$, $R_4 = 60\ \Omega$, $R_5 = 30\ \Omega$, $R_6 = 80\ \Omega$, $R_7 = 30\ \Omega$, $R_8 = 80\ \Omega$, $R_{10} = 40\ \Omega$, $R_{12} = 160\ \Omega$, $P_{I_{g1}} = 282\text{ W}$ и $P_{E_7} = -6\text{ W}$. Израчунати отпорност R_2 и струју струјног генератора I_{g11} .

2. (Задатак се ради полазећи од **последње** стране вежбанке.)

За коло сталне струје са слике познато је $R_1 = 200\ \Omega$, $R_2 = 64\ \Omega$, $R_3 = 180\ \Omega$, $R_4 = 45\ \Omega$, $R_5 = 50\ \Omega$, $R_6 = 280\ \Omega$, $R_7 = 90\ \Omega$, $C_1 = 1\ \mu\text{F}$ и $C_2 = 3\ \mu\text{F}$. При отвореним прекидачима први кондензатор је неоптерећен, а други има почетну оптерећеност $Q_{20} = 6\ \mu\text{C}$. Прво се затвори само прекидач Π_1 , после чега, до успостављања стационарног стања, кроз грану са кондензаторима протекне $q_1 = 6\ \mu\text{C}$. Затварањем прекидача Π_2 у коло се укључује грана $E_3 - R_3$. Израчунати (а) емс E_3 тако да грана $E_3 - R_3$ прима максималну снагу у стационарном стању и (б) проток q_2 остварен у грани са кондензаторима од затварања прекидача Π_2 до успостављања последњег стационарног стања.

Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима.

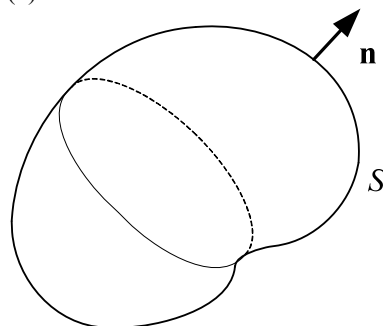
ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1 ОДРЖАНОГ 24. АВГУСТА 2014. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. Подужна електрична сила на проводник усмерена је ка проводној равни, а интензитет јој је $F' = \frac{\pi \epsilon_0 V^2}{h \ln^2(2h/a)}$.

2. (а) $\oint_S \mathbf{D} \cdot d\mathbf{S} = Q_{uS}$. (б) $\oint_S \mathbf{E} \cdot d\mathbf{S} = \frac{(Q + Q_p)_{uS}}{\epsilon_0}$.

(в)

3. (а) $J = I/S = 2 \text{ A/mm}^2$, (б) $E = J/\sigma = 40 \text{ mV/m}$, (в) $U = El = 20 \text{ mV}$, (г) $R = \frac{1}{\sigma} \frac{l}{S} = 10 \text{ m}\Omega$ и (д) $P = RI^2 = 40 \text{ mW}$.

4. $P_{E1} = 6 \text{ mW}$.

5. (а) $R_p = R = 1 \text{ k}\Omega$. (б) $P_{\max} = \frac{R}{4} \left(\frac{E}{R} + I_g \right)^2 = 16 \text{ mW}$.

6. $U_{12} = U_{13} = U_{14} = 1,5 \text{ V}$.

ЗАДАЦИ

1. Отпорност отпорника је $R_2 = 40 \Omega$, а струја струјног генератора је $I_{g11} = -1 \text{ A}$. Видети и задатак 229 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 2. део.

2. Електромоторна сила је $E_3 = -2,5 \text{ V}$, а проток кроз грану са кондензаторима по затварању прекидача Π_2 је $q_2 = -15/4 \mu\text{C} = -3,75 \mu\text{C}$. Видети и задатак 375 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 2. део.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 26. АВГУСТА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ У ЛАБОРАТОРИЈИ 95а, САМО ЗА КАНДИДАТЕ КОЈИ НИСУ ПОЗВАНИ НА УСМЕНУ ПРОВЕРУ, ЈЕ 27. АВГУСТА ОД 8:00 ДО 9:00 ЧАСОВА.
- УСМЕНА ПРОВЕРА ПОЧИЊЕ 27. АВГУСТА У 9:00 ЧАСОВА, ПРЕМА РАСПОРЕДУ КОЈИ ЋЕ БИТИ НАКНАДНО ИСТАКНУТ.

Са предмета Основи електротехнике